

Vår kultur och vår frihet är hotade

Ordet Kultur kommer från latinets *cultura*, som betyder bearbetning, odling och bildning. Ordet kultur används också som beskrivning av socialt överförda levnadsmönster, som gäller all mänsklig verksamhet.

Begreppet Frihet definierade av *biskop Thomas* i Strängnäs redan 1439 i ett krönikespel med Engelbrekt och Karl Knutson inför kungavalet 1440; *Frihet är det ädlaste ting, som sökas må all världen kring, den frihet väl kan bära. Vill du dig självan vara huld, Du älske frihet mer än guld, ty frihet följer ära.*

Kultur definieras efter språk, konst och värderingar samt institutioner, som förs vidare socialt, d.v.s. levnadssätt i hela samhällen. Människans kulturella förmåga är en stark egenskap och betraktas som en universell mänsklig kapacitet.

Frihet beskrivs av *Hannah Arendt* (1906-1975) i hennes standardverk om totalitarism; *Brott mot de mänskliga rättigheterna kan alltid rättfärdigas med förevändningen att det rätta är lika med det som är bra eller nyttigt för helheten i kontrast till delarna.* Frihet är de i lag fastslagna grundläggande rättigheterna - allas lika värdighet - som ska skydda minoriteten från majoriteten och individen mot staten. Kastar vi dem överbord kan vad som helst hända.

Jorden består till 70% av vatten. När människor lärde sig segla började kulturer spridas till jordens alla hörn. Kulturutbyte skedde länge via vattenvägarna – dåtidens Internet. Handel är en viktig kulturbärare. Ända till början av 1900-talet skedde ex:vis 95% av alla kontakter till och från Sveriges huvudstad Stockholm via vattnet.

Orter som ligger vid viktiga vatten- och handelsvägar blir extra betydelsefulla för kulturen såsom Kairo, Konstantinopel, Venedig, Barcelona, Rotterdam samt på våra breddgrader Köpenhamn och lilla Dalarö i Stockholms södra skärgård, som trots sin litenhet var en viktig knutpunkt som både tull- och lotsstation sedan 1636. Dit kom framtiden först. När nationalstaten Sverige grundades låg Stockholm och dess uthamn Dalarö mitt i Sverige vattenvägen, precis som Köpenhamn låg mitt i Danmark. Så uppkom viktiga statsbildningar.

Det stora tekniska genombrott som pågår just nu, är att den nya informationstekniken gör det möjligt för människor att kommunicera i realtid - när som helst med vilka som helst - utan att själva förflytta sig. Men varor skickas fortfarande på bil, järnväg eller båt. Och man må betänka att digital kommunikation liknar verkligheten, istället för att vara verkligheten.

Kulturen förändras ständigt och sker det i långsam takt hinner alla med. Vad kultur är, vad som händer i samhällen vid snabba förändringar och

2021-12-28 **LO Landin**

Föreningen Kreaprenör®

Dialog om vår kultur och vår frihet

vad det innebär för språk, konst, värderingar och institutioner – dvs levnadssätt i hela samhällen - gör rubrikens påstående att vår kultur och vår frihet hotas just nu synnerligen relevant.

Vad är kultur?

Kultur betyder som sagt odling och bildning och är således de samlade erfarenheterna – seder och bruk - i varje lokalsamhälle överallt på jorden. Kulturen är bokstavligt talat allting och utvecklas i nuet överallt med historien som grogrund och framtiden som inspiration. Eller med den finske författaren *Henrik Tikkanens ord här lever vi mitt emellan en ljusnade framtid och den gamla goda tiden.*

I boken *Marknaden 1000 år* visar *Anders Ewerman* hur 1000 års kultur- och samhällsutveckling i västvärlden (USA och Västeuropa) följer samma mönster. Han beskriver hur västvärldens historia under 1000-talet e.Kr. kan indelas i fyra historiska eror, som alla består av fyra faser. Dessa faser är *etablerings-, tillväxt-, mognads- och nedgångsfasen.*

Den kommande erans etableringsfas inleds parallellt med att den tidigare erans nedgångsfas pågår, där historien möter framtiden. En ny era börjar etableras, när kulturförutsättningarna förändras radikalt av banbrytande ny teknik. Den elit som har varit mest framgångsrik i den tidigare eran och som hunnit samla på sig stora förmögenheter, använder dessa antingen för att försöka inta en position i den nya eran och/eller försvara sin position i den gamla eran. Alla eror har alltid avslutats med sjunkande produktivitet och eliternas höga resursuttag ur gammal teknik. Den österrikiske nationalekonomen *Joseph Schumpeter* kallade denna övergångsprocess för *den kreativa förstörelsen*, när en eras dominerande teknik utplånas av ny teknik, om man inte förmår att förändra den i takt med utvecklingen. Ur ett kulturellt perspektiv innebär inte detta att allt gammalt försvinner, utan det övergår och tar sig nya kvalitativa former i en ny era. Segelbåtar försvann t.ex. inte när ångbåten och senare motordrivna fartyg utvecklades under Industrieran på 1800-talet. Det tillverkas fler segelbåtar idag än någonsin, men de används istället som fritidsbåtar och inte som tidigare som krigs- och handelsfartyg.

Här följer Ewermans fyra eror under 1000-talet e.Kr.

- **Köpmannaeran 1010-1343 (333 år)**, etableras 1010-1096, växer 1096-1194, mognar 1194-1286 och går ner 1286-1343,
- **Handelshuseran 1286-1510 (224 år)**, etableras 1286-1343, växer 1343-1380, mognar 1380-1447 och går ner 1447-1510,
- **Maskineran 1447-1776 (329 år)**, etableras 1447-1510, växer 1510-1600, mognar 1600-1712, går ner 1712-1776,
- **Industrieran 1712-1991 (215 år)**, etableras 1712-1776, växer 1776-1862, mognar 1862-1948, går ner 1948-1991.

2021-12-28 **LO Landin**

Föreningen Kreaprenör®

Dialog om vår kultur och vår frihet

De stora indiankulturerna Mayariket i Mellanamerika (2000 f.kr – 1500 e.Kr) och Inkariket (1438-1533) i västra Sydamerika försvann båda under Maskineran 1447-1776, när västvärlden koloniserade stora delar av den övriga världen med hjälp av överlägsen teknik inom sjöfart och vapen. Och indiankulturerna i Nordamerika gick samma öde till mötes under Industrierans påföljande etablerings- och tillväxtfaser 1712 – 1862. Den kristna västerländska världen började också kolonisera i Asien, men där stod mångtusenåriga asiatiska kulturer emot bättre. Men den revanschism vi just nu upplever i Mellersta Östern och i Kina är smärtsamma uttryck för de lokala kulturernas återkomst.

Historielösheten

Vår tids värsta farsot är historielösheten, som får oss att tro att allt som händer nu aldrig har hänt förut. Tvärtom är sanningen den att historien alltid upprepar sig, som Ewerman beskriver hur varje era i västvärlden under förra millenniet upprepar sig i cyklar om i genomsnitt 250 år.

Om vi människor inte lär oss, att det är så det förhåller sig, kommer vi ständigt att behöva uppleva hur samma misstag upprepas, och vi kommer ständigt att misslyckas med att försvara lokala seder och bruk och förlora vår frihet. Istället lockas eller tvingas vi med i alltmer anonyma elitors nya erövringskrig, där vi människor blir brickor och nyttiga idioter i ett för eliterna ekonomiskt lönsamt maktspel med allt större insatser och allt större risker.

Den nuvarande eran kallar Ewerman för **Informationseran** vars tillväxtfas vi just nu är mitt inne i och som inleddes under Industrierans nedgångsfas 1948-1991 här illustrerad med datorernas och televisionens genombrott. Upptäckarna av transistorn, en s.k. halvledarkomponent fick Nobelpris 1948, vilket var en avgörande upptäckt för datortekniken. Och skottet i Saigon 1 februari 1968, när en general sköt en FLN-soldat i Saigon direkt i TV, blev upptakten till att en armé – den amerikanska - för första gången i historien, blev slagen inte på slagfältet utan av den negativa folkopinion på hemmafronten, vilket televisionen - den nya informationstekniken - direkt bidrog till.

2021-12-28 **LO Landin**

Föreningen Kreaprenör®

Dialog om vår kultur och vår frihet

Om vi antar att Informationseran kommer att utvecklas som tidigare eror, är vi just nu mitt inne i dess kraftiga tillväxtfas, där den kreativa förstörelsen av Industrisamhällets stordriftslogik pågår med full kraft samtidigt som Industrisamhällets framgångsrika eliter praktiserar de av katolska kyrkan tidigare definierade dödssynderna *högmod och girighet* för att tjäna så mycket som möjligt medan tid finns och leva efter en av historiens välkända deviser "*efter oss syndafloden*".

Informationssamhällets snabba tillväxtfas, som just nu skapar kaos i västvärlden, förutspår vi alltså kommer att pågå fram till omkring år 2050 jämfört med tidigare eror. Då går Informationseran in i sin mognadsfas, som antas pågå fram till omkring år 2150, varefter nedgångsfasen inleds och en ny era successivt börjar ta över under perioden 2150 - 2220. Vi i föreningen Kreaprenör™ kallar den kommande eran för Medvetandeeran, eftersom människor inte längre bara kan förlänga och förstärka sina fysiska förmågor, utan nu också själva Medvetandet med ny teknik.

Under Industrierans mognads- och nedgångsfas på 1900-talet har människans eviga fysiska kamp om mat, mark och pengar, stått mellan kapitalismen och kommunismen. Och kapitalismen segrade.

Kapitalismen var under lång tid mycket framgångsrik, men västvärldens 1000-åriga hegemoni hotas nu av att västerlandets eliter har upprättat en global oligarkisk struktur, som förfaller i flera av de sju dödssynderna såsom vällust, frosseri, avund, lättja och vrede med krig, minskad nativitet och ohälsa som följd i de breda befolkningslagren. Kapitalismen levererar allt sämre och stordriftens nackdelar blir alltmer uppenbara i form av miljöförstöring, brist på energi, arbetskraft och välutbildade människor. Västvärlden pressas samtidigt av de befolkningstäta, revanschistiska länderna i Asien, som växer och storsatsar på utbildning, forskning och samhällsutveckling med hjälp av ny informationsteknik.

Apokalypser slår aldrig in

Profetior om jordens undergång – apokalypser - finns otaliga i historien. Det gemensamma för dem alla är att de aldrig slår in. Otaliga är likaså alla de andra arter på Jorden utöver människan, som har slagits ut och försvunnit under människans (Homo sapiens) framfart sedan hundra- till tvåhundra tusen år tillbaka. Människan själv tycks vara apokalypsen.

Det nuvarande internationella samarbetet består av miljöbyråkratier som årligen samlar ihop tiotusentals statsanställda miljöpersoner, senast i Glasgow, för att förklara för varandra och för pressen att läget är mer oroväckande än någonsin, och att kraftfulla och målmedvetna åtgärder aldrig varit så nödvändiga som just nu.

2021-12-28 **LO Landin**

Föreningen Kreaprenör®

Dialog om vår kultur och vår frihet

Detta eftersom undergången enligt dagens apokalyptiker kommer om 10 år. Dessa 10 år till Jordens undergång har aldrig förändrats under de senaste 50 åren, Antagligen har skickliga samhällsvetare räknat ut att 10 år är den optimala skrämseperioden, alltså den som vid varje tillfälle lockar fram mest pengar, skriver *Patrik Engellau* i en krönika. Han har f.ö. gjort en liknande studie över historiens eror, som den av Ewerman vi refererat ovan.

Men världen och mänskligheten har i verkligheten envisats med att klara sig bättre och bättre enligt kända mått som BNP per capita, livslängd, minskad barnadödlighet, förbättrad hälsovård och minskad analfabetism, fortsätter *Patrik Engellau*.

Att de dystra profetiorna inte slår in beror antagligen på att världssamfundet, fram till de senaste åren, använt alla sina resurser till att bygga storslagna byråkratier med tillhörande kontorsbyggnader och internationella kongresser och på det viset inte stört den globala kapitalistiska produktionsapparaten.

Skälet till att profetior som *Tillväxtens gränser* aldrig förverkligas är att mänskligheten struntar i apokalypter, och den mänskliga skaparkraften och marknadsekonomin löser hela tiden behoven.

Men skillnaden sedan ett par år, menar *Patrik Engellau*, är att hälso- och miljöpessimisterna nu slagit klorna inte bara i schwabisterna i World Economic Forum i Davos och i FN-byråkraterna, utan också i politikerna i de nationalstater som faktiskt har makt att styra över nationella statsbudgetar och regelverk. Dessa har aldrig tidigare tagit alarmisternas varningar på allvar, vilket har varit tur för världen. Men i de befolknings-täta länderna Brasilien, Indien, Kina och Sydafrika – de så kallade BRICS-länderna - håller politikerna fortfarande emot.

Apokalypter är ingen politisk vänster-höger-konflikt egentligen. De har som sagt funnits sedan människan kom till Jorden. Idag är det en konflikt mellan ett globalt styrt totalitärt samhälle och alla samlade lokalsamhällen med individuella friheter och möjligheter till frihet - självbestämmande och demokrati. En konflikt som har tagit över hela västvärlden. Krig mellan länder och folk och ekonomiska krascher är skapade problem. Och makthavarna (eliterna) är skyldiga.

Klimatet och även Covid 19, de senaste apokalypserna som eliterna hittat på - styrs av naturen och är egentligen inget som borde ge anledning till ångest. Men däremot blir det skrämmande politiska frågor, eftersom eliterna använder dessa s.k. hot för att förse sig med mera pengar och framför allt mera makt, på folkets bekostnad.

Hur kultur förändras och frihet hotas idag

2021-12-28 **LO Landin**

Föreningen Kreaprenör®

Dialog om vår kultur och vår frihet

Kulturen ändras hela tiden genom inre och yttre påverkan. Vi har ovan beskrivit vattenvägarna som dåtidens Internet.

Den nya informationseran präglas av att ny informationsteknik förändrar förutsättningarna för kulturer att förändras och även påverkas. Utbyte av ny teknik och nya vetenskapliga upptäckter ändrar kulturer. Detta sker oftast långsamt och grundlagar och internationella avtal är till för att se till att förändringar införs i en takt så att alla hänger med. Detta bygger på ett öppet och ocensurerat tankeutbyte.

Men - det nya digitala, opersonliga för att inte säga verklighetsfrämmande tankeutbyte, som den nya digitala tekniken gör möjlig, förstärker problemet med historielöshet, som genomsyrar dagens tankeutbyte. Postmodernismens objektiva sanningar om verkligheten bortser från hur verkligheten ser ut och har sett ut, vilket gör att eliterna och i förlängningen politikerna kan göra om verkligheten så att den passar deras eget narrativ för stunden. Den historie-revisionism som följer av detta innebär att historien hela tiden görs om för att passa egna politiska syften.

Den andra farsoten har med vår frihet att göra – tystnadskulturen.

När ett samhälle börjar peka ut en grupp medborgare - exkludera den och begränsa dess rättigheter – då är det läge att se upp. Det är i sådana övertramp vi finner grunden till många av historiens tragedier.

Vad som nu sker i små, små steg kännetecknas till stor del av rädsla. Klimatalarmism sprider rädsla för att det ska bli varmare, medan skeptiker ifrågasätter prognoser som bygger på extrapoleringar av data som aldrig slår in. De vaccinerades rädsla för pandemin och för de ovaccinerade ställs mot de ovaccinerades rädsla – eller skepsis – inför ett tidigare oprövat vaccin.

Oliktänkande hängs ut i media som dissidenter och ovaccinerade noterar att de inte längre har samma rättigheter som alla andra i samhället. Dessa små steg mot förändring är att man offentligt börjar kritisera användningen av ord börjar på N och Z, för att sedan börja stänga av lärare från att undervisa, när någon använt dessa ord utan några dolda baktankar.

Människor som oroar sig över problem som t.ex. invandring bevisligen leder till blir kallade rasister. Man tar bort vissa ord ur litteraturen som i *Astrid Lindgrens* världsberömda bok om Pippi Långstrump eller att göra *Sergés* likaså världsberömda figur Tintin till dissident eller att helt enkelt måla över eller förbjuda sådant som tidigare utgjort en del av vår kultur.

2021-12-28 **LO Landin**

Föreningen Kreaprenör®

Dialog om vår kultur och vår frihet

Och se nya Nationalmuseum där t ex Zorn-målningar och övrig 1800-tals konst och borgligt eller nationalromantiskt influerad konst försetts med *förklarande texter* och varningar för nationalism etcetera. Vad blir nästa steg? Allt klä på alla grekiska skulpturer på konstakademin?

Andra små, små steg är skatt på soppor i länder där befolkningen sopsorterar, klimatsmarta julbord m.m. Stegvis påverkas vi att anse att inte bara fred är viktigare än vår frihet. Nu har vi kommit så långt i hjärntvätt att även sjukhuspersonalens övertidsuttag är viktigare än frihet. Vi tycks överlag vara beredda att offra vår friheter för lite vad som helst. Totalt omedvetna om att förlorad frihet kräver krig för att återfås. *Biskop Thomas* förstod.

Rädsla är en dålig grund för rationella beslut. Hot mot demokratis grundläggande värden behöver inte nödvändigtvis komma från rasister och revolutionärer. De kan lika gärna handla om att något annat sätter demokratin på undantag, t.ex. upplevt nödvändiga åtgärder mot global uppvärmning och mot en epidemi, som man började kalla pandemi p.g.a. smittspridningens omfattning, trots att dödligheten trots detta inte är större än vid tidigare epidemier. Problemet tycks istället vara nedbantade resurser i sjukvården och brist på förebyggande hälsoåtgärder. 80% av alla sjukdomar som behandlas i sjukvården i utvecklade ekonomier är kroniska sjukdomar. 80% av dessa går faktiskt att bota genom preventiva åtgärder. En förändrad syn på preventiv behandling skulle kunna leda till 60 procentiga besparingar i sjukvården

Det är värt att åter påminna om *Hannah Arendt*, som skrev *att vägen till helvetet inte behöver vara stensatt med några föresatser alls. Det kan bara råka bli så. För att det vid tillfället ansågs rätt eller nödvändigt av ett eller annat skäl*".

Staten begränsar en viss grupps rättigheter. De som ser sin frihet och sin rätt hotad protesterar. Staten försöker sätta stopp för protesterna. De protesterande radikaliseras. Staten skärper tonen. Sedan eskalerar allt, när politik och medier stigmatiserar minoriteten och dess åsikter censureras. Så hotas vår kultur och vår frihet och vi måste göra människor medvetna om vilka värden som står på spel.

2021-12-28 **LO Landin**

Föreningen Kreaprenör®

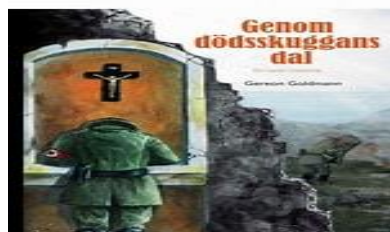
Dialog om vår kultur och vår frihet

Tiden inne för ett kulturupprop

Många måste idag väckas och säga nej och ställa upp för grundlagar och internationella deklamationer om mänskliga rättigheter.

Eliterna skapar splittring och får folk att tvivla på sig själva och på varandra. Eliterna använder en gammal härskarteknik - härska genom att söndra.

Allt står skrivet redan i italienaren *Machiavellis* bok om Fursten, som skrevs för 500 år sedan. En annan känd italienare *Dante Alighieri* påstod på 1300-talet i sin berömda bok "Den gudomliga komedin" att "*helvetets mörkaste platser tillhör dem som förblir neutrala i tider av moralisk kris*".

Alla folk som vandrar i dödsskuggans dal – förenen eder.

Dialogen om vår kultur och vår frihet fortsätter nu med dialoginlägg och fördjupningar av kulturens olika aspekter och med seminarier, teater, film m.m. Alla inbjuds att delta och kommentera på www.creapreneur.se

Lars-Olof (LO) Landin

Ordförande i nätverksalliansen Kreaprenör™

2021-12-28 **LO Landin**

Föreningen Kreaprenör®

Dialog om vår kultur och vår frihet